

การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ด้านการจำแนกของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรม
เล่านิทานประกอบหนังสือนิทาน ของเด็กปฐมวัยปีที่ 2

เสนอ

ผศ.กรรณก ฐปประสม

จัดทำโดย

1. นางสาววิภาดา ดำเนินงาม	571031321273
2. นางสาวนารักษ์ พินิจดวง	571031321276
3. นางสาวรุ่งทิวา สิบทัศน์	571031321277
4. นายธีรยุทธ ไตรพรหม	571031321278
5. นางสุดาพร สีอ้วน	571031321284
6. นางสาวพิจิต ผงชานันท์	571031321285
7. นางสาวญาดาพัฒน์ เป็นตามวา	571031321290
8. นางสาวสลิตตา สิทธิสังข์	571031321292
9. นางสาวสุรีย์ วสุวัชร	571031321293
10. นางสาวประคองศรี พรหมทะเล	571031321294
11. นางสาวเกษณีย์ ลาดี	571031321295
12. นางสาวนภคประภา เทศบุตร	571031321296

วิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาการวิจัยในชั้นเรียน รหัสวิชา 1074905

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย

ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2559

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทุกด้านได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา ซึ่งการจัดการระดับนี้เป็นการวางรากฐานของชีวิตเพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่จะต้องได้รับการอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสมเด็กปฐมวัยสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขมีพัฒนาการที่เป็นเลิศและเหมาะสมอย่างรอบด้านเรียนรู้อย่างมีความสุขและเติบโตตามวัยดังนั้นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจึงจำเป็นอย่างยิ่งในการวางรากฐานของชีวิตซึ่งผู้เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจพัฒนาการวุฒิการเรียนรู้รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีของนักการศึกษาต่างๆ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ถูกต้องเกิดความพึงพอใจและเรียนรู้อย่างมีความสุขเป็นเยาวชนที่ดีของประเทศชาติสืบไป

ความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะความพร้อมของเด็กปฐมวัยเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการต่างๆ ด้านทั้งด้านร่างกายด้านอารมณ์-จิตใจด้านสังคมและด้านสติปัญญาความพร้อมส่งผลให้เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้ง่ายขึ้นโดยมีวุฒิทางกายอารมณ์สังคมและสติปัญญาที่มีการพัฒนาถึงจุดหนึ่งซึ่งจะเป็นพื้นฐานให้กับเด็กปฐมวัยก้าวไปสู่การเรียนรู้ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ (กรรณิการ์คลังวิเชียร.2541:11)

การเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยในปัจจุบันนี้มีส่วนสำคัญมากอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันของเด็กจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาความพร้อมด้านสติปัญญาที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยคิดอย่างมีระเบียบละเอียดรอบคอบสามารถคิดแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วยังเป็นวิชาที่คิดอย่างมีเหตุผลการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและให้กระบวนการที่ถูกต้องสร้างให้เกิดความสามารถพื้นฐานซึ่งควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก (จารุศักดิ์รัตนรังกุล.2548:3) การเตรียมความพร้อมทางการเรียนเป็นสิ่งที่ดีที่สุดและเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเพราะจะช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาครบทุกด้านเด็กปฐมวัยได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างถูกต้องและเหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการจะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ระดับที่สูงขึ้น. การเตรียมความพร้อมที่สอดคล้องกับลักษณะพฤติกรรมระดับวุฒิภาวะความต้องการความสนใจและความสามารถของเด็กปฐมวัยจะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีในการพัฒนาตนเองและพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เต็มศักยภาพของเด็กปฐมวัยแต่ละคนมิได้พัฒนาเด็กเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้นจากแนวคิดทฤษฎีของนักศึกษานูบาลกล่าวสอดคล้องกันว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีผู้สอนต้องมีความเข้าใจหลักการและแนวการจัดประสบการณ์โดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ครบทุกด้านส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดทักษะพื้นฐานต่างๆ เตรียมพร้อมที่จะเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป (สายพิน อัครปัทมานนท์.2550:42) ในการเริ่มต้นเรียนคณิตศาสตร์การเตรียมความพร้อมมีความสำคัญมากสำหรับเด็กปฐมวัยถ้าเด็กปฐมวัยมีพื้นฐานเกี่ยวกับความพร้อมทางคณิตศาสตร์แล้วนั้นเด็กจะมีความคิดอย่างมีระเบียบมีเหตุผลทางด้านการคิดสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพสรุปได้ว่าคณิตศาสตร์มีความเกี่ยวข้องและต่อเนื่องกันซึ่งปัญญาด้านมิติสัมพันธ์จะเห็นได้จากการจัดกิจกรรมในระดับอนุบาลเมื่อเด็กได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับสิรูปร่างรูปทรงการจำแนกที่สำคัญเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสติปัญญาในด้านดังกล่าวเพื่อที่จะส่งผลดีต่อการเริ่มเรียนคณิตศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาต่อไป

การเล่านิทานเป็นการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กไปในตัวการเล่านิทานให้เด็กฟังบ่อยๆ จึงเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการเรียนรู้ของเด็กทุกมิติเกิดพลังแห่งจินตนาการและสร้างสรรค์ส่งเสริมการแสดงออกซึ่งนำไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพในการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กวิธีการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นมีอยู่มากมายหลายวิธีเช่นการเล่านิทานปากเปล่าการเล่านิทานประกอบท่าทางการเล่านิทานประกอบภาพการเล่านิทานประกอบเสียงการเล่านิทานประกอบอุปกรณ์การเล่านิทานประกอบการวาดภาพการเล่านิทานไม่จบเรื่อง (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2547, หน้า 227) หรือการเล่านิทานประกอบการเชิดหุ่นมือซึ่งจิราพร ปั่นทอง (2550, หน้า 71) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบภาพรูปร่างรูปทรงพบว่าความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการรูปร่างรูปทรงสูงกว่าก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 2/1 จึงสนใจที่จะศึกษาทักษะทางการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดความรู้สึกด้วยการเชื่อมโยงประสบการณ์ต่างๆ จากนิทานใช้การพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์อย่างครบถ้วนเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจเกี่ยวกับการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ได้นำผลการพัฒนาการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

จากสภาพปัญหาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโบสถ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมน พบว่าเด็กปฐมวัยปีที่ 2/1 จำนวน 10 คน ระดับอายุ 3 ปี ยังไม่สามารถคัดแยกรูปร่างรูปทรงได้ยังไม่เข้าใจการคัดแยกประเภท ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยต่อการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์เพื่อส่งเสริมและเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัยเกิดทักษะเบื้องต้นผู้วิจัยจึงใช้ชุดหนังสือนิทานที่ประกอบไปด้วยรูปร่างรูปทรงนำมาใช้เพื่อพัฒนาให้เด็กเกิดความพร้อมทางคณิตศาสตร์ 1 ด้านได้แก่การจำแนกทักษะดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าจะมีความสอดคล้องสัมพันธ์กับคณิตศาสตร์เพื่อจะได้ทราบว่าชุดหนังสือนิทานจะมีประสิทธิภาพส่งผลดีต่อการเตรียมความพร้อมอย่างไรและนำผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ด้านการจำแนกของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบหนังสือนิทานของเด็กปฐมวัยปีที่ 2/1
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยปีที่ 2/1 ระหว่างก่อนและหลังใช้หนังสือนิทาน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นแนวทางพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยปีที่ 2/1 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโบสถ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
2. เป็นแนวทางสำหรับครูหรือผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในการพัฒนาหนังสือนิทานเพื่อเตรียมความพร้อมด้านอื่นๆ ของเด็กปฐมวัยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโบสถ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 ห้อง ได้แก่ นักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 2/1 จำนวน 10 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเล่านิทานโดยประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหนังสือนิทาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะคณิตศาสตร์ด้านการจำแนกของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานการวิจัย

หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหนังสือนิทาน เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางด้านการพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เวลาในการวิจัย 5 วันใน 1 สัปดาห์วันละ 20 นาที (เด็ก 3 ขวบ) ใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กชาย-เด็กหญิงอายุ 3 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปฐมวัยห้อง 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโบสถ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยในการจำแนกด้านสีและรูปร่างของสิ่งของต่างๆ

กิจกรรมการเล่านิทาน หมายถึง กิจกรรมที่ครูเล่านิทานประกอบหนังสือนิทานที่ส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์เกี่ยวกับสีและรูปร่าง

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เวลาในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโบสถ์ (อนุบาล 3 ขวบ) ห้อง 2/1 ใช้เวลาในการวิจัย 1 สัปดาห์ 5 วันๆละ 20 นาที ช่วงเวลา 10.00 - 10.20 น.

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีรวมทั้งงานวิจัยทั้งประเทศเพื่อเป็นพื้นฐานประกอบงานวิจัยโดยแบ่งหัวข้อเนื้อหา ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546
 - 1.1 จุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
 - 1.2 คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ3-5ปี
 - 1.3 สารการเรียนรู้
 - 1.4 สารที่ควรเรียนรู้
2. แนวทางการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
 - 2.1 หลักการจัดประสบการณ์
 - 2.2 แนวทางการจัดประสบการณ์
 - 2.3 การจัดกิจกรรมประจำวัน
 - 2.4 การประเมินพัฒนาการ
3. แนวคิดการเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์
 - 3.1 ความหมายของคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย
 - 3.2 แนวคิดทางคณิตศาสตร์สำหรับปฐมวัย
 - 3.3 จุดมุ่งหมายของการเตรียมความพร้อมคณิตศาสตร์
 - 3.4 คณิตศาสตร์ในระดับปฐมวัยศึกษา
4. แนวคิดเกี่ยวกับนิทาน
 - 4.1 ความหมายของนิทาน
 - 4.2 ความหมายของการเล่านิทาน
 - 4.3 คุณค่าของนิทาน
 - 4.4 ประเภทของนิทาน
 - 4.5 เกณฑ์การเลือกนิทานสำหรับเด็ก
 - 4.6 รูปแบบการเล่านิทาน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้พัฒนาการศึกษาในระดับปฐมวัยอย่างจริงจังเพื่อแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูและการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงมีการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยยึดตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ

1.1 จุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

จุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปีมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์และจิตใจสังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
4. มีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตใจที่ติงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะดนตรีการเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมและความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

9. ใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสม
10. มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

1.2 คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 3-5 ปี

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3-5 เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างงต่อเนื่องถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันที่ว่าคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 3-5 มีดังนี้

พัฒนาการด้านร่างกาย

เด็กอายุ 3 ปี	เด็กอายุ 4 ปี	เด็กอายุ 5 ปี
<ul style="list-style-type: none"> *กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ *รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว *เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้ *เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ *ใช้กรรไกรมือเดียวได้ 	<ul style="list-style-type: none"> *กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ *รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง *เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้ *เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ *ตัดกระดาษเป็นเส้นตารางได้ *กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย 	<ul style="list-style-type: none"> *กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่าง ต่อเนื่องได้ *รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ ด้วยมือทั้งสอง *เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้อย่าง คล่องแคล่ว *เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ *ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด *ใช้ก้ามเนื้อเล็กได้ดีเช่นติดกระดุม ผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ *ยึดตัวคล่องแคล่ว

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

เด็กอายุ 3 ปี	เด็กอายุ 4 ปี	เด็กอายุ 5 ปี
<ul style="list-style-type: none"> *แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก *ชอบเล่นแบบคู่ขนาน(เล่นของ เล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่าง เล่น) *เล่นสมมติได้ *รู้จักรอคอย 	<ul style="list-style-type: none"> *แสดงออกทางอารมณ์ได้ เหมาะสมกับบางสถานการณ์ *เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถ และผลงานของตนเองและผู้อื่น *ชอบทำทนายผู้ใหญ่ *ต้องการให้มีคนฟังคนสนใจ 	<ul style="list-style-type: none"> *แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับ สถานการณ์อย่างเหมาะสม *ชื่นชมความสามารถและผลงาน ของตนเองและผู้อื่น *ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

พัฒนาการด้านสังคม

เด็กอายุ 3 ปี	เด็กอายุ 4 ปี	เด็กอายุ 5 ปี
<ul style="list-style-type: none"> *แต่งตัวได้ด้วยตนเองไปห้องส้วมได้เอง *เล่นร่วมกับคนอื่นได้ *รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง *แบ่งของให้คนอื่น *เก็บของเล่นเข้าที่ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> *แต่งตัวได้ด้วยตนเองไปห้องส้วมได้เอง *เล่นร่วมกับคนอื่นได้ *รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง *แบ่งของให้คนอื่น *เก็บของเล่นเข้าที่ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> *ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง *เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้ *พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพ *รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ *รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

พัฒนาการด้านสติปัญญา

เด็กอายุ 3 ปี	เด็กอายุ 4 ปี	เด็กอายุ 5 ปี
<ul style="list-style-type: none"> *สำรวจสิ่งต่างๆ ได้เหมือนกันและต่างกันได้ *บอกชื่อของตนเองได้ *ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา *สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ ได้ *สนใจนิทานและเรื่องราวต่างๆ *ร้องเพลงท่องคำกลอนคำคล้องจองง่ายๆ และแสดงท่าทางเลียนแบบได้ *รู้จักใช้คำถาม“อะไร” *สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่ายๆ *อยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว 	<ul style="list-style-type: none"> *จำแนกสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง5ได้ *บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ *พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำแนะนำ *สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง *สร้างผลงานตามความคิดของตนเองโดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น *รู้จักใช้คำถาม“ทำไม” 	<ul style="list-style-type: none"> *บอกความแตกต่างของกลิ่นสีเสียง รสรูปร่างจำแนกและจัดหมวดหมู่สิ่งของได้ *บอกชื่อนามสกุลและอายุของตนเองได้ *พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง *สนทนาโต้ตอบ/เล่าเป็นเรื่องราวได้ *สร้างผลงานตามความคิดของตนเองโดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและแปลกใหม่ *รู้จักใช้คำถาม“ทำไม”“อย่างไร” *เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม *นับปากเปล่าได้ถึง20

1.3 สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สารการเรียนรู้ ประกอบด้วยองค์ ความรู้ทักษะหรือกระบวนการและคุณลักษณะหรือค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมความรู้สำหรับเด็ก อายุ 3-5 จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กบุคคลและสถานที่ที่แวดล้อมเด็กธรรมชาติรอบตัวและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจจะไม่เน้นเนื้อหาการท่องจำในสวนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็กเช่น ทักษะการเคลื่อนไหวทักษะทางสังคมทักษะการคิดทักษะการใช้ภาษาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีมีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่นความรู้สึที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นรักการเรียนรู้รักธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและมีคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับวัยเป็นต้น

ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษาอาจนำสารการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือ เลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยสารการเรียนรู้กำหนดเป็น๒ส่วนดังนี้

1.3.1 ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์ สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญาช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ กับวัตถุสิ่งของ บุคคลต่างๆ ที่อยู่รอบตัวรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมไปพร้อมกันด้วยประสบการณ์ สำคัญมีดังนี้

1.3.1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายโตแก่

1. การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ ของกล้ามเนื้อใหญ่
 - การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
 - การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์
 - การเล่นเครื่องเล่นสนาม
2. การประสานสัมพันธ์ ของกล้ามเนื้อเล็ก
 - การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
 - การปั้นและประดิษฐ์ สิ่งต่างๆ ด้วยดินเหนียวดินน้ำมันแท่งไม้เศษวัสดุฯลฯ
 - การต่อของบรรจุเทและแยกชิ้นส่วน
3. การรักษาสุขภาพ
 - การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย
4. การรักษาความปลอดภัย
 - การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน

1.3.1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจได้แก่

1. ดนตรี
 - การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
 - การเล่นเครื่องดนตรีง่ายๆ เช่นเครื่องดนตรีประเภทเคาะประเภทตีฯลฯ
 - การร้องเพลง

2. สุนทรียภาพ

- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งสวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลกขำขันและเรื่องราว/เหตุการณ์ ที่สนุกสนาน

ต่างๆ

3. การเล่น

- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลการเล่นเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

4. คุณธรรมจริยธรรม

- การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ

1.3.1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมได้แก่การเรียนรู้ทางสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การวางแผนตัดสินใจเลือกและลงมือปฏิบัติ
- การมีโอกาสดำเนินการรับรู้ความรู้สึกความสนใจและความต้องการของตนเองและผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และความเป็นไทย

1.3.1.4 ประสบการณ์ สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาได้แก่

1. การคิด

- การรู้จักสิ่งต่างๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรสและดมกลิ่น
- การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่างๆ
- การเชื่อมโยงภาพภาพถ่ายและรูปแบบต่างๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อวัสดุของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ ผ่านสื่อวัสดุต่างๆ

2. การใช้ภาษา

- การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์ และความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ
- การฟังเรื่องราวนิทานคำคล้องจองคำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กเขียนภาพเขียนขีด

เขียนเขียนคล้ายตัวอักษรเขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง

• การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กอ่านภาพหรือสัญลักษณ์ จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจ

3. การสังเกตการจำแนกและการเปรียบเทียบ

- การสำรวจและอธิบายความเหมือนความต่างของสิ่งต่างๆ
- การจับคู่การจำแนกและการจัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบเช่นยาว/สั้น ขรุขระ/เรียบ ฯลฯ
- การเรียงลำดับสิ่งต่างๆ
- การคาดคะเนสิ่งต่างๆ
- การตั้งสมมติฐาน
- การทดลองสิ่งต่างๆ
- การสืบค้นข้อมูล
- การใช้หรืออธิบายสิ่งต่างๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

4. จำนวน

- การเปรียบเทียบจำนวนมากกว่าน้อยกว่าเท่ากัน
- การนับสิ่งต่างๆ
- การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ

5. มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ)

- การต่อเข้าด้วยกันการแยกออกการบรรจุและการเทออก
- การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างๆ กัน
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การอธิบายในเรื่องทิศทางการเคลื่อนที่ของคนและสิ่งต่างๆ
- การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ ด้วยภาพวาดภาพถ่ายและรูปภาพ

6. เวลา

- การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญาณ
- การเปรียบเทียบเวลาเช่นตอนเช้าตอนเย็นเมื่อวานนี้พรุ่งนี้ ฯลฯ
- การเรียงลำดับเหตุการณ์ ต่างๆ
- การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดู

1.4 สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหาผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัยความต่องานและความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้นทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็กสารที่เด็กอายุ 3-5 ปีควรเรียนรู้มีดังนี้

1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กเด็กควรรู้จักชื่อนามสกุลรูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระมัดระวังร่างกาย ให้สะอาดปลอดภัยเรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองคนเดียวหรือกับผู้อื่นตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความ คิดเห็นความรู้สึกและแสดงมารยาทที่ดี

2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กเด็กควรได้มีโอกาสรู้จักและรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวสถานศึกษาชุมชนรวมทั้งบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องของหรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ ในชีวิตประจำวัน

3. ธรรมชาติรอบตัวเด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิตสิ่งไม่มีชีวิตรวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกแวดล้อมเด็กตามธรรมชาติเช่นฤดูกาลกลางวันกลางคืนฯลฯ

4. สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กเด็กควรจะได้รู้จักสีขนาดรูปร่างรูปทรงน้ำหนักผิวสัมผัสของสิ่งต่างๆ รอบตัวสิ่งของเครื่องใช้ยานพาหนะและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

2. แนวทางการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 - 5 ปีจะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ ตรงเกิดความรู้ทักษะคุณธรรมจริยธรรมรวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจสังคมและสติปัญญาโดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

2.1 หลักการจัดประสบการณ์

1. จัดประสบการณ์ การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์ รวมอย่างต่อเนื่อง
2. เน้นเด็กเป็นสำคัญสนองความต้องการความสนใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต
4. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2.2 แนวทางการจัดประสบการณ์

1. จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการคือเหมาะกับอายุวุฒิภาวะและระดับพัฒนาการเพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
2. จัดประสบการณ์ ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือเด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง๕ได้เคลื่อนไหวสำรวจเล่นสังเกตสืบค้นทดลองและคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
3. จัดประสบการณ์ ในรูปแบบบูรณาการคือบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
4. จัดประสบการณ์ ให้เด็กได้ริเริ่มคิดวางแผนตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
5. จัดประสบการณ์ ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน
6. จัดประสบการณ์ ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

7. จัดประสบการณ์ ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจน สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดย ไม่ได้คาดการณ์ไว้
9. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อ การสอนการเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ
10. จัดทำสารนิทัศน์ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็น รายบุคคลนำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

2.3 การจัดกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวัน ได้หลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไรเมื่อใดและอย่างไรการจัด กิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันดังนี้

1. หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

- 1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน
- 1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนาน เกินกว่า 20 นาที
- 1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรีเช่นการเล่นตามมุมการเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้ เวลาประมาณ 40 – 60 นาที
- 1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องกิจกรรมที่ใช้ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กกิจกรรมที่เป็นรายบุคคลกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและ ผู้สอนเป็นผู้ริเริ่มและกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภททั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควร จัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนักเพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

2. ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันการเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันต้องให้ครอบคลุม สิ่งต่อไปนี้

2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่การ เคลื่อนไหวและความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้งเล่น เครื่องเล่นสนามเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็กเพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็กการ ประสานสัมพันธ์ ระหว่างมือและตาจึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัสเล่นเกมต่อภาพฝึกช่วย เหลือตนเองในการแต่งกายหยิบจับช้อนส้อมใช้อุปกรณ์ ศิลปะเช่นสีเทียนกรรไกรพู่กันดินเหนียว ฯลฯ

2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อ ตนเองและผู้อื่นมีความเชื่อมั่นกล้าแสดงออกมีวินัยในตนเองรับผิดชอบซื่อสัตย์ ประหยัดเมตตากรุณาเอื้อเพื่อ แบ่งปันมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือจึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็ก

ได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกได้รับการตอบสนองตามความต้องการได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

2.4 การพัฒนาสังคมนิสัยเพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีแสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันมีนิสัยรักการทำงานรู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นจึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอเช่นรับประทานอาหารเช้าก่อนนอนหลับพักผ่อนทำความสะอาดร่างกายเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวมเก็บของเขาที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

2.5 การพัฒนาการคิดเพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอดสังเกตจำแนกเปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหาจึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็กคนคว่าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทดลองศึกษาออกสถานที่ประกอบอาหารหรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลายฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อยกลุ่มใหญ่หรือรายบุคคล

2.6 การพัฒนาภาษาเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกความนึกคิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านและบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัวโดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการให้ประดิษฐ์ สิ่งต่างๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ของเด็กเล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่างๆ เล่นน้ำเล่นทรายเล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่นแต่งไม้รูปทรงต่างๆ ฯลฯ

2.4 การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญาของเด็กโดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรการประเมินพัฒนาการควรมีหลักดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอด
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบมีการวางแผนเลือกใช้เครื่องมือและจัดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็กรวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลายๆ ด้านไม่ควรใช้

การทดสอบสำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3-5 ปีได้แก่การสังเกตการบันทึกพฤติกรรม การสนทนาการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

3. แนวคิดการเตรียมความพร้อมทางด้านคณิตศาสตร์

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมทางด้านคณิตศาสตร์แล้วนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหาจึงได้นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมทางด้านคณิตศาสตร์ดังนี้คือความหมายของคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ทฤษฎีการเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ จุดมุ่งหมายของการเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์และหลักสูตรคณิตศาสตร์ในระดับปฐมวัยศึกษา

3.1 ความหมายของคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยมีความแตกต่างจากคณิตศาสตร์สำหรับเด็กประถมศึกษาหรือเด็กระดับสูงขึ้นไป มีผู้ให้ความหมายไว้หลายอย่างโดยกล่าวสรุปได้ว่านี่คือคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นประสบการณ์เพื่อเสริมทักษะทางด้านคณิตศาสตร์โดยอาศัยสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของเด็กในการส่งเสริมความเข้าใจ นอกจากนี้ประสบการณ์จริงที่ครูหรือผู้ปกครองจัดให้เด็กเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ที่เหมาะสมกับวัยทางคณิตศาสตร์แล้วยังจะต้องอาศัยการจัดกิจกรรมที่มีการวางแผนและเตรียมการอย่างดี จากครูด้วย (สุนีย์ เพียงชาย.2540:2; นิตยาประพุดติกิจ. 2541:3) คณิตศาสตร์เป็นศิลปะและภาษาเป็นศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือประดิษฐ์ขึ้นมีการสร้างระบบใหม่มีการแก้ปัญหาที่ท้าทายต่างๆ เป็นความละเอียดอ่อนและสวยงามอย่างหนึ่งส่วนคณิตศาสตร์เป็นภาษานั้นเพื่ออธิบายและสื่อความคิดที่เกี่ยวกับขนาดรูปร่างปริมาณลำดับความสัมพันธ์การกระทำกฎและทฤษฎีเรียกว่าภาษาทางคณิตศาสตร์ (เพ็ญจันทร์เจียบประเสริฐ.2542:3) คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นประสบการณ์ตรงทางคณิตศาสตร์เป็นสิ่งที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อส่งเสริมให้เด็กสร้างความรู้และทักษะเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ (กรรณก รูปประสม.2550:60) เป็นการเตรียมความพร้อมขั้นพื้นฐานเพื่อให้เด็กเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ตามพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยเด็กจะเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการเล่นสังเกตลักษณะสิ่งต่างๆ (สายพิณ อัครปัทมานนท์.2550:4) เพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดเป็นการส่งเสริมทักษะคณิตศาสตร์ขั้นพื้นฐานเท่านั้น

สรุปได้ว่าคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยหมายถึงทักษะคณิตศาสตร์ที่เด็กได้รับจากประสบการณ์กับการสังเกตการจำแนกการเปรียบเทียบตามลักษณะรูปร่างขนาดน้ำหนักความยาวความสูงความเหมือนความแตกต่างและคุณลักษณะอื่นๆ ช่วยให้เด็กมีความละเอียดรอบคอบรู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและรู้จักการคิดแก้ปัญหาและนอกจากอาศัยสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของเด็กแล้วครูและผู้ปกครองยังต้องส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับคณิตศาสตร์โดยอาศัยการจัดกิจกรรมที่วางแผนและการเตรียมการมาอย่างดีทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นคว้าแก้ปัญหาเรียนรู้และพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคณิตศาสตร์เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมทำให้เกิดทักษะและมีความรู้ทางคณิตศาสตร์ขั้นพื้นฐานสำหรับการศึกษาที่สูงขึ้นและใช้ชีวิตประจำวันต่อไป

3.2 แนวคิดทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

มีทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กหลายทฤษฎีด้วยกันที่ถูกนำมาปรับใช้เป็นทฤษฎีการเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์แก่เด็กปฐมวัยแต่ทฤษฎีพื้นฐานที่ถูกนำมาใช้มากที่สุดในการเตรียมความพร้อมทางด้านคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยคือทฤษฎีการใช้ประสาทสัมผัสของPiagetซึ่งเริ่มเป็นที่ยอมรับตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่1950 เพราะเป็นทฤษฎีของเขาเน้นเรื่องการพัฒนาการพลังทางด้านสติปัญญาหรือความคิดเห็นของเด็กมากกว่าการมีทักษะทางหลักวิชาการแบบจดจำเท่านั้นทฤษฎีที่สร้างขึ้นจากผลงานวิจัยของเขาเองที่ได้จากการสังเกตวิธีแก้ปัญหาของเด็กพบว่าวิธีการคิดและใช้เหตุผลต่างๆ ของเด็กน่าสนใจมากเนื่องจากมีความแตกต่างจากการใช้

เหตุผลของผู้ใหญ่ปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาสติปัญญาและความคิดของเด็กก็คือการที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมมาตั้งแต่เกิดระดับสติปัญญาและความคิดเริ่มพัฒนาจากการที่ได้ปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมเช่นทารกเมื่อแรกเกิดยังไม่สามารถแยกตนออกจากสิ่งแวดล้อมได้แต่หลังจากที่ได้รับประสบการณ์กับการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจึงทำให้เด็กเกิดการพัฒนากการเป็นตนและสติปัญญาออกจากรั้วแนวคิดความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของPiagetให้ความสำคัญกับการปฏิสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วยการระบวนการสำคัญที่2ระบวนการ(นิตยาประพฤติกิจ.2541:3-4;เพ็ญจันทร์เจียบประเสริฐ.2542:19-20;สายพินอัคร ปัทมานนท์.2550:18) ดังนี้

1. การดูซึมหมายถึงกระบวนการที่อินทรีย์ได้ดูซึมภาพต่างๆ จากสิ่งแวดล้อมด้วยประสบการณ์ของตนเองทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของอินทรีย์ว่าจะรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสได้มากน้อยเพียงใดด้วย

2. การปรับความแตกต่างให้เข้ากับความรู้และความเข้าใจเดิมเมื่อประสบการณ์ใหม่ที่เด็กได้รับเข้ามาเด็กพบว่าเข้าใจไม่ถูกต้องเด็กจะเปลี่ยนความคิดโดยบูรณาการระหว่างความคิดใหม่กับความคิดเก่าจนเกิดความสมดุลกระบวนการที่เกิดภาวะสมดุลนี้จะนำไปพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่งจนถึงขั้นสูงสุดคือการใช้ความสามารถในการแก้ปัญหากระบวนการทั้งสองนี้จะทำงานร่วมกันตลอดเวลาและผลจากการทำงานกระบวนการนี้จะเกิดเป็นโครงสร้างขึ้นในสมองโครงสร้างต่างๆ จะพัฒนาขึ้นตามระดับอายุของเด็กพัฒนาการไปตามขั้นจะเข้าขั้นไม่ได้แต่อัตราการพัฒนาการเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดทางคณิตศาสตร์ของBrunerมีความสำคัญด้านการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสที่จะสำรวจค้นพบการเรียนรู้ด้วยการทำประสบการณ์ตรงจากการจับต้องเด็กจะเกิดการเรียนรู้มี 3 วิธี ได้แก่

1. โดยการกระทำสิ่งนั้น
2. โดยการรับรู้ภาพและจินตนาการ
3. การใช้ความหมายทางสัญลักษณ์เช่นภาษา

นอกจากนี้ Bruner ยังถือว่าการเรียนรู้ของบุคคลจะมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับกิจกรรมทางสมองในความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดในสิ่งที่เรียนรู้ได้เพียงใด Bruner ได้แบ่งพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กไว้3ช่วงไว้ดังนี้

ช่วงที่ขั้น 1 การเรียนรู้ด้วยการกระทำเริ่มตั้งแต่แรกเกิดเป็นขั้นที่เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยการกระทำมากที่สุดมีลักษณะพัฒนาการด้านทักษะเด็กจึงมีการเคลื่อนไหวจำกัดและตะตุเพื่อให้รู้จักสิ่งเหล่านั้น

ช่วงขั้นที่ 2 ช่วงการเรียนรู้ด้วยภาพและจินตนาการเริ่มตั้งแต่3ปีขึ้นไปเป็นขั้นที่เด็กเกี่ยวข้องกับความจริงมากขึ้นและเกิดความคิดเกิดจากการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ที่ได้มาจากจินตนาการในการสนใจแสงสว่างเสียงการเคลื่อนไหวสนใจในลักษณะต่างๆ ของสิ่งแวดล้อมเพียงลักษณะเดียวใช้เหตุผลมากขึ้น

ช่วงขั้นที่ 3 การเรียนรู้ด้วยสัญลักษณ์เริ่มตั้งแต่อายุ7-8ปีเป็นขั้นที่เด็กคิดได้อย่างอิสระโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือและการแสดงออกทางความคิดสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งของเข้าใจสัญลักษณ์ต่างๆ มีความเข้าใจที่กว้างขึ้นสามารถเกิดความคิดรวบยอดในสิ่งต่างๆ ที่ไม่ซับซ้อนได้ดังกล่าวมาแล้วสรุปได้ว่าเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการไม่พร้อมในหลายๆ ด้านที่จะเรียนรู้คณิตศาสตร์ดังนั้นการจัดกิจกรรมจะต้องให้เด็กได้ปฏิบัติจริงได้ค้น

คิดหาคำตอบด้วยตนเองและครูต้องเป็นคนที่รับรู้ไว้รู้ว่าเด็กมีความพร้อมในเรื่องอะไรเพื่อจะได้จัดกิจกรรมให้เด็กได้อย่างเหมาะสมถึงแม้เด็กจะมีอายุเท่ากันแต่เด็กแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกัน

3.3 จุดมุ่งหมายของการเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์

การให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางด้านคณิตศาสตร์จะช่วยให้เด็กได้รู้จักใช้เหตุผลเพิ่มพูนคำศัพท์ที่ควรรู้ และควรเข้าใจโดยเฉพาะได้เข้าใจความหมายจากการสืบค้นและการถกเถียงเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้อง และมีความเข้าใจที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่ความเข้าใจเรื่องอื่นๆ ด้วยตนเองได้ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการสอนคณิตศาสตร์ในระดับปฐมวัยศึกษามีนักการศึกษา(นิตยาประพฤติกิจ.2541:3-4;เพ็ญจันทร์ เจียบประเสริฐ.2542:19-20; สายพิน อัครปัทมานนท์.2550:กรกนกฐประสม.2550:62)ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. การพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคณิตศาสตร์เช่นการบวกหรือการเพิ่มการลดหรือการลบ
2. เพื่อให้เด็กรู้จักและใช้กระบวนการในการหาคำตอบเช่นเมื่อเด็กบอกว่ากิ้งหิ้งกว่าดาวแต่บางคนบอกว่าดาวมากกว่ากิ้งเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องจะต้องมีกาชั่งน้ำหนักและบันทึกน้ำหนัก
3. เพื่อให้เด็กมีความเข้าใจพื้นฐานทางคณิตศาสตร์เช่นรู้จักและเข้าใจคำศัพท์และสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ขั้นต้น
4. เพื่อให้เด็กได้ฝึกฝนทักษะคณิตศาสตร์พื้นฐานเช่นการนับการวัดการจะจับคู่การจัดประเภท การเปรียบเทียบการจัดลำดับเป็นต้น
5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความรู้และอยากค้นคว้าทดลอง
6. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีการคิดทางคณิตศาสตร์อย่างสร้างสรรค์
7. เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้นำคณิตศาสตร์บูรณาการใช้ในชีวิตประจำวัน
8. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์สอดคล้องกับพัฒนาการและวุฒิภาวะของเด็กเห็นได้ว่าความมุ่งหมายของคณิตศาสตร์เด็กระดับปฐมวัยเพื่อพัฒนาเด็กด้านความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์การใช้กระบวนการในการหาคำตอบเพื่อให้เกิดทักษะความเข้าใจขั้นพื้นฐานมิได้มุ่งเน้นคิดคำนวณแต่เป็นการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมหรือปูพื้นฐานให้เด็กเกิดทักษะคณิตศาสตร์เท่านั้นดังนั้นเด็กจะสามารถนำพื้นฐานทางคณิตศาสตร์นำไปใช้ในชีวิตประจำวันการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยจึงควรคำนึงถึงสถานการณ์ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

สรุปได้ว่าความมุ่งหมายของคณิตศาสตร์เด็กปฐมวัยควรคำนึงพัฒนาการและธรรมชาติของเด็กแต่ละช่วงวัยช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมได้ถูกต้องเหมาะสมเนื่องจากเด็กปฐมวัยประสบการณ์ค่อนข้างจำกัดเพื่อให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจควรจัดสถานการณ์ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันตลอดจนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้พัฒนาจนเกิดความคิดรวบยอดแล้วเชื่อมโยงใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

3.4 คณิตศาสตร์ในระดับปฐมวัยศึกษา

ทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้วิชาแขนงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัชีวิตประจำวันทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ต่อไปเป็นการขยายความรู้และ

ประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์(นิตยาประพตติจ.2541:17-19;กรกนกรูปประสม.2550:66-67)กล่าวถึงทักษะทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยคล้ายกันสรุปได้ดังนี้

1. การนับเป็นคณิตศาสตร์เกี่ยวข้องกับตัวเลขอันดับแรกที่เด็กรู้จักเป็นการนับอย่างมีความหมาย เช่นการนับตามลำดับตั้งแต่ 1-10 หรือมากกว่านั้น
 2. ตัวเลขเป็นการให้เด็กรู้จักตัวเลขที่เห็นหรือใช้อยู่ในชีวิตประจำวันให้เด็กเล่นของเล่นเกี่ยวกับตัวเลขให้เด็กได้นับและคิดเองโดยครูเป็นผู้วางแผนจัดกิจกรรมอาจมีการเปรียบเทียบแทรกเข้าไปด้วยเช่นมากกว่า น้อยกว่า
 3. การจับคู่เป็นการฝึกฝนให้เด็กรู้จักสังเกตลักษณะต่างๆ และจับคู่สิ่งที่เข้าคู่กันเหมือนกันหรืออยู่ประเภทเดียวกัน
 4. การจัดประเภทเป็นการฝึกฝนให้เด็กรู้จักการสังเกตคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ ว่ามีความแตกต่างหรือเหมือนกันในบางเรื่องและสามารถจัดเป็นประเภทต่างๆ ได้
 5. การเปรียบเทียบเด็กจะต้องมีการสืบเสาะและอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างของสองสิ่งหรือมากกว่ารู้จักใช้คำศัพท์เช่นยาวกว่าสั้นกว่าหนักกว่าเบากว่า
 6. การจัดลำดับเป็นเพียงการจัดสิ่งของชุดหนึ่งๆ ตามคำสั่งหรือตามกฎเช่นจัดบล็อก5แท่งที่มีความยาวไม่เท่ากันใช้เรียงลำดับจากสูงไปต่ำหรือสั้นไปยาว
 7. รูปทรงและเนื้อที่นอกจากให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องรูปทรงและเนื้อที่จากการเล่นตามปกติแล้วครูยังต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับวงกลมสามเหลี่ยมสี่เหลี่ยมจัตุรัสสี่เหลี่ยมผืนผ้าความลึกตื้น กว้างและแคบ
 8. การวัดมักให้เด็กลงมือวัดด้วยตนเองให้รู้จักความยาวและระยะรู้จักการชั่งน้ำหนักและรู้จักการประมาณอย่างคร่าวๆ ก่อนที่เด็กจะรู้จักการวัดควรให้เด็กได้ฝึกฝนการเปรียบเทียบและการจัดลำดับมาก่อน
 9. เซตเป็นการสอนเรื่องเซตอย่างง่ายๆ จากสิ่งรอบตัวมีการเชื่อมโยงกับสภาพรวมเช่นถุงเท้ากับ ร็องเท้าถือว่าเป็นหนึ่งเซตหรือห้องเรียนมีบุคคลหลายประเภทแยกเป็นเซตได้3เซตคือนักเรียนครูประจำชั้นครูช่วยสอน เป็นต้น
 10. เศษส่วนปกติแล้วการเรียนเศษส่วนมักเริ่มเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่1แต่ครูปฐมวัยสามารถสอนได้โดยเน้นส่วนรวมให้เด็กเห็นก่อนมีการลงมือปฏิบัติเพื่อให้เด็กเข้าใจความหมายและมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับครึ่งหรือหนึ่งส่วนสอง
 11. การทำตามแบบหรือลวดลายเป็นการพัฒนาให้เด็กจดจำรูปแบบหรือลวดลายและพัฒนาการจำแนกด้วยสายตาให้เด็กฝึกสังเกตฝึกทำตามแบบและต่อให้สมบูรณ์
 12. การอนุรักษ์หรือการคงที่ปริมาณช่วงวัย5ขวบขึ้นไปครูอาจเริ่มสอนเรื่องการอนุรักษ์ได้บ้างโยให้เด็กลงมือปฏิบัติจริงจุดมุ่งหมายของการสอนเรื่องนี้ก็คือให้เด็กมีความคิดรวบยอดเรื่องการอนุรักษ์ที่ว่าปริมาณของวัตถุจะยังคงที่ไม่ว่าจะย้ายหรือทำให้รูปร่างเปลี่ยนแปลงไปก็ตาม
- สรุปการจัดหลักสูตรคณิตศาสตร์ที่มีความสมดุลทั้งด้านการพัฒนาสติปัญญากับการส่งเสริมเพื่อให้เด็กได้พัฒนาในด้านต่างๆ อย่างกว้างขวางเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านคณิตศาสตร์มากกว่าการเน้นทางด้านความจำและการเขียนตัวเลขเป็นเท่านั้น

4. แนวคิดเกี่ยวกับนิทาน

4.1 ความหมายของนิทาน

ทรงพรสุทธิธรรม(2534:56)ได้กล่าวว่านิทานหมายถึงเรื่องราวที่เล่าต่อกันมาหรือแต่งขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อความสนุกสนานหรือแทรกแนวคิดคุณธรรมหรือลักษณะที่พึงประสงค์แก่เด็กเพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมในการดำรงชีวิตในสังคม

เกริก ยूनพันธ์(2539:8) ได้ให้ความหมายของคำนิทานว่าหมายถึงเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณเป็นการผูกเรื่องเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานแฝงคำสอนจรรยาในการใช้ชีวิตเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องของผู้เล่าให้คนรุ่นใหม่ฟัง

สัณห์พัฒน์ อรุณธาริ(2542:2) ให้ความหมายของนิทานคือเรื่องราวที่ผู้แต่งขึ้นใหม่หรือเป็นการเล่าต่อกันมาเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังเป็นสำคัญและสอดแทรกคุณธรรมคู่ความรู้ประกอบ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่านิทานหมายถึงเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาหรืออาจจะเป็นเรื่องราวที่แต่งขึ้นมาใหม่ มรการสอดแทรกแนวคิดเนื้อหาที่เป็นคุณธรรมจริยธรรมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและเป็นการแฝงคติธรรมเพื่อเป็นแนวทางที่ถูกต้องในการดำรงชีวิตที่ได้จากการเล่านิทาน

4.2 ความหมายของการเล่านิทาน

ลัดดาณี ละมณี(2527:24)ได้ให้ความหมายของการเล่านิทานได้ว่าการเล่านิทานหมายถึงวัตถุประสงค์และวิธีการที่นำเป็นตัวอย่างในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกความสนใจประสบการณ์และวิธีการที่ควรส่งเสริมให้เด็กเล็กๆ ใช้เพื่อเล่านิทานให้เพื่อนๆ ชมและฟังบ้างเนื่องด้วยเด็กมีจินตนาการและมโนภาพสูงมากอยู่แล้วเด็กสามารถช่วยกันเล่านิทานโดยแต่งเรื่องนิทานใหม่แปลกๆ ขึ้นเองได้ซึ่งการเล่านิทานโดยให้เด็กเป็นผู้เล่านั้นสามารถทำได้หลายรูปแบบคือ

- 1.การเล่านิทานโดยเด็กเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง
- 2.การเล่านิทานจากหนังสือภาพ
- 3.การเล่านิทานต่อจากเรื่องที่ไม่จบสมบูรณ์
- 4.การขยายเรื่องราวจากนิทานที่ได้ฟัง

ดังนั้นการเล่านิทานจึงหมายถึงการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กได้เข้าใจด้วยการเล่านิทานโดยใช้น้ำเสียงท่าทางสื่อวัตถุประสงค์และยังครอบคลุมถึงการส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเป็นผู้เล่าได้ด้วยตนเอง

4.3 คุณค่าของนิทาน

นิทานมีคุณค่าในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสติปัญญาอารมณ์จิตใจและสังคมเพราะตัวละครในนิทานสามารถกระตุ้นความสนใจแก่เด็กทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกทั้งนิทานเป็นสิ่งหนึ่งที่มีประโยชน์ในการกล่อมเกลานิสัยเด็กได้ดี

ฉวีวรรณ กินาวงศ์(2526:125-126)ได้กล่าวว่านิทานมีอิทธิพลต่อเด็กมากในระดับปฐมวัยการที่ผู้ใหญ่และครูได้ใกล้ชิดกับเด็กโดยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กยิ่งขึ้นการเล่านิทานมีคุณค่าดังนี้

- 1.ช่วยชดเชยประสบการณ์แก่เด็กในชนบทให้เท่าเทียมกับเด็กเมืองการที่ผู้ใหญ่และครูได้ใกล้ชิดกับเด็กโดยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กยิ่งขึ้น

2. ทำให้เด็กผ่อนคลายอารมณ์ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและเพิ่มเติมความรู้จากการฟัง
3. ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษาความคิดและจินตนาการให้กับเด็ก
4. ช่วยฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดีเข้าใจวิธีการปฏิบัติตัวขณะฟังนิทานและสามารถเก็บเรื่องราวที่ฟัง

คนอื่นเล่าได้ตามสมควรแก่วัย

5. ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลินมีความรู้สึกอบอุ่นและใกล้ชิดกับผู้เล่า
6. ช่วยปลูกฝังความรู้สึกชอบฟังนิทานและความรู้สึกชื่นชอบในหนังสือนิทานก่อนที่จะอ่านได้

อย่างเข้าใจ

7. ปลูกฝังให้เด็กเป็นคนใจกว้างยอมรับความจริงในชีวิตประจำวัน
8. ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟังมีสมาธิรู้จักสำรวมอิริยาบถของตนเอง
9. ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษาความคิดและจินตนาการให้กับเด็ก
10. ช่วยให้ครูและผู้ใหญ่ได้ทราบถึงความรู้สึกที่อยู่ในตัวของเด็กจากการสนทนาซักถามในขณะฟัง

นิทาน

สรรัชย์ ศรีสุข(2530:26) ได้กล่าวว่าเราสามารถนำเอาวิธีการเล่านิทานมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนได้หลายประการดังนี้

1. เป็นการลดความตึงเครียดและขจัดความเบื่อหน่ายของนักเรียนในขณะที่ยังเรียน
2. เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนหรือเตรียมความพร้อมเด็ก
3. เป็นการเปลี่ยนเจตคติหรือความเชื่อที่ผิดๆ บางประการ
4. ใช้สอนจริยธรรมแก่เด็กเช่นในเรื่องความซื่อสัตย์ความกตัญญู เป็นต้น
5. ใช้สอนวิชาเรียงความเช่นให้นักเรียนเขียนเรื่องที่ตนชอบ เป็นต้น
6. ใช้สอนหรือฝึกทักษะทางภาษาเช่นการฟังการพูดการอ่านการเขียน เป็นต้น
7. เป็นการฝึกทักษะทางด้านอ่านช่วยให้เด็กรักการอ่าน
8. ฝึกให้เด็กมีความกล้าที่จะแสดงออกเช่นการแสดงท่าประกอบตามเรื่องราว
9. เป็นการสร้างความสนิทสนมและความเข้าใจในตัวครูให้เกิดขึ้นกับเด็ก
10. ช่วยพัฒนาในด้านความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ ให้กับเด็ก

จากเหตุผลดังกล่าวพอสรุปได้ว่าการเล่านิทานมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยมากเพราะนิทานช่วยให้เด็กเพลิดเพลินสนุกสนานช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ให้กับเด็กๆ อีกทั้งนิทานยังมีเนื้อหาที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทำเด็กๆ และผู้ฟังเข้าใจในความดีและความดีงามยิ่งขึ้น

4.4 ประเภทของนิทาน

นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยแบ่งออกเป็นหลายประเภทด้วยกันไม่ว่าจะเป็นการแบ่งนิทานตามเขตภูมิศาสตร์การแบ่งตามรูปแบบของนิทานการแบ่งตามดัชนีแบบเรื่องและการแบ่งนิทานตามตรรกษานิพนธ์ภาคซึ่งวิไลเวียงวีระ (2526:68-69) ได้แบ่งประเภทของนิทานที่เหมาะสมกับเด็กก่อนวัยเรียนได้ 6 ประเภทคือ

1. เรื่องจริงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
2. ตำนานเรื่องเล่าสืบต่อกันมา
3. ปัญหาที่เกี่ยวกับศาสนา

4. นิทานที่แต่งเป็นโครงกลอน
5. นิทานประเภทส่งเสริมจินตนาการ
6. นิทานให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กจะเรียนรู้

วรรณิ ศิริสุนทร(2532:68-69)ได้แบ่งนิทานสำหรับเด็กออกเป็น5ประเภทคือ

1. นิทานพื้นบ้าน(Folktales)เป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านานจนภายหลังมีการเขียนตามเค้าเดิมบ้างนิทานพื้นบ้านแบ่งออกเป็นชนิดใหญ่ดังนี้

1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้(Talkingbeasttales)มีตัวละครเป็นสัตว์พูดจาโต้ตอบกันบางครั้งสัตว์พูดจาโต้ตอบกับคนด้วย

1.2 นิทานไม่รู้จบ(Cumulalivetales)เป็นนิทานเรื่องธรรมดาพื้นๆ แต่เนื้อเรื่องมีการกระทำต่อเนื่องเรื่อยๆ และซ้ำๆ กัน

1.3 นิทานตลกขบขัน(The droll or humoroustales)เนื้อเรื่องส่วนใหญ่เป็นทำนองไร้สาระหรือโง่เขลาและแปลกประหลาด

1.4 นิทานอธิบายเหตุผล (Pourquoi stories or tales that tell why)

1.5 เทพนิยาย(Fairytales)บางเรื่องเป็นนิยายเกี่ยวกับเวทมนต์คาถา

2. นิทานสอนคติธรรม(Fables)มีลักษณะเป็นนิทานสั้นๆ ตัวละครมีทั้งคนและสัตว์มีแกนเรื่องแกนเดียวมีโครงเรื่องง่ายและสั้นและต้องให้บทเรียนที่สอนในเป็นข้อมูลที่สรุปชัดเจน

3. เทพปกรณัม(Myth)เป็นเรื่องราวที่แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์และเรื่องราวในบรรพกาลเกี่ยวกับพื้นโลกท้องฟ้าและพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์

4. มหาภาพยและนิทานวีรบุรุษ(Epic and herolales)เป็นนิทานที่มีลักษณะคล้ายกับเทพปกรณัมต่างกันแต่ว่าตัวละครของนิทานประเภทนี้เป็นมนุษย์ไม่ใช่เทพเจ้ามีการกระทำที่กล้าหาญฟันฝ่าอุปสรรคและประสบผลสำเร็จในที่สุด

5. หนังสือภาพที่เป็นเรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กที่มีตัวเอกเป็นสัตว์(Animal stories)

พบมากในบทกลอนกล่อมเด็กนิทานพื้นบ้านและนิทานสอนคติธรรม

เกริก ยุ้นพันธ์(2539:20-22)ได้แบ่งนิทานตามรูปแบบของนิทานและตามเนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องราวของนิทานได้ดังนี้

1. เทพนิทานหรือเทพนิยายหรือเรื่องราวปรัมปราเป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลยความเป็นจริงเหนือความเป็นจริงของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหารตัวเอกหรือตัวละครเด่นๆ จะมีอภินิหารหรือเวทมนต์ฤทธิ์เดช

2. นิทานประจำถิ่นหรือนิทานพื้นฐานมักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมาเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้านประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นภูเขาทะเลแม่น้ำเรื่องราวของโบราณวัตถุที่มีเหตุแห่งที่มาของการสร้างการเกิด ฯลฯ เป็นต้น

3. นิทานคติสอนใจเป็นที่เลียบเคียงเปรียบเทียบกับชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์ให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ให้พึงพิถันละเอียดรอบคอบและไม่ประมาท

4. นิทานวีรบุรุษเป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถอาจกล่าวหาว่านิทานวีรบุรุษมักจะเป็นเรื่องที่ถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลที่สำคัญๆ นั้นไว้แต่ก็มักสร้างฉากหรือสถานการณ์นำตื่นตื่นหรือเกินความเป็นจริง

5. นิทานอธิบายเหตุผลเป็นนิทานที่เป็นเรื่องราวของเหตุที่มาของสิ่งของสิ่งหนึ่งสิ่งใดและอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้นๆ ด้วย

6. นิทานปกรณัมเป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อโดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่มีอภินิหารเหนือความเป็นจริงลึกลับได้แก่พระอินทร์พระพรหมทศกัณฐ์ ฯลฯ

7. นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอกและเปรียบเทียบเรื่องราวกับชีวิตมนุษย์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันในสังคมสอนจริยธรรมแฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไขเป็นบางครั้ง

8. นิทานตลกขบขันเป็นนิทานที่มีเรื่องราวเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่แต่มีมุขที่ตลกขบขันสนุกสนานทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุข

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่านิทานสามารถแบ่งได้หลายประเภทตามแต่ละยุคสมัยตามรูปแบบของนิทานตามเนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องราวของนิทานตามดัชนีแบบเรื่องซึ่งจะให้เกณฑ์ในการแบ่งนิทานแตกต่างกันออกไป

4.5 เกณฑ์การเลือกนิทานสำหรับเด็ก

นิทานสำหรับเด็กมีมากมายมีนิทานที่ดีและเหมาะสมสำหรับเด็กนิทานที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กดังนั้นผู้เล่านิทานจะต้องมีหน้าที่พิจารณาและคัดสรรนิทานที่ดีและเหมาะสมให้แก่เด็กเพื่อนำนิทานที่ดีนี้ไปใช้เล่าสำหรับเด็ก

เยาวภา เดชะคุปต์(2528:58-59)ได้กล่าวถึงลักษณะของนิทานที่เด็กชอบดังนี้

1. เป็นเรื่องสำหรับเด็กฟังต่ออย่างสดใส
2. เด็กชอบเรื่องที่จบด้วยรูปการกิน
3. เด็กชอบเรื่องบันเทิงเรื่องเศร้าเด็กไม่ชอบ

4. ชอบดูภาพมากกว่าชอบอ่านเรื่องเมื่อเด็กเปิดหนังสือเล่มแรกทีเด็กจะดูคือภาพและเด็กจะดูทุกภาพอย่างละเอียดเด็กจะอ่านเรื่องจากภาพดังนั้นในหนังสือภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดด้านการหนังสือเนื้อเรื่องจะต้องมาก่อนภาพได้เรื่องที่เหมาะสมแล้วบรรณาธิการจะต้องพยายามหาหน้กวาดรูปให้วาดภาพให้สอดคล้องกับเนื้อหานั้นๆ

รัถพร ชังธาดา(2531:38-42)ได้พูดถึงลักษณะหนังสือที่ดีสำหรับเด็กดังนี้

1. มีแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่อง(Theme)ที่ดีกล่าวคือ
 - 1.1 มีคุณค่าต่อเด็ก
 - 1.2 เหมาะสมกับวัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของเด็ก
2. มีโครงเรื่อง(Plot)ดีโครงเรื่องของหนังสือสำหรับเด็กที่ดีควรมีลักษณะดังนี้
 - 2.1 โครงเรื่องจะต้องมีความสัมพันธ์กับแนวคิด
 - 2.2 โครงเรื่องสั้นๆ ง่ายๆ ไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อน
 - 2.3 เด็กสามารถจับแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่อง

2.4 มีตัวละครที่เหมาะสม

2.5 มีฉากและบรรยากาศที่เหมาะสม

2.6 กาลเวลาโครงเรื่องที่ที่จะต้องกำหนดองค์ประกอบต่างๆ ในท้องเรื่องที่ขึ้นอยู่กับ

กาลเวลาให้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเวลา

3. มีเนื้อหาเหมาะสมกับเด็กซึ่งมีองค์ประกอบที่ควรพิจารณาดังนี้

3.1 มีเนื้อหาที่สนองความต้องการของเด็ก

3.2 มีเนื้อหาที่ตรงกับความสนใจของเด็ก

3.3 มีเนื้อหาที่เด็กเข้าใจง่าย

3.4 มีเนื้อหาที่มีคุณค่าต่อเด็ก

4. มีวิธีการนำเสนอเรื่องที่ตีการนำเสนอเรื่องที่ตีควรมีลักษณะดังนี้

4.1 เริ่มเรื่องอย่างสนใจและดึงดูดใจให้อยากอ่านต่อจนจบ

4.2 การดำเนินเรื่องรวดเร็ว

4.3 ควรเสนอเรื่องในรูปของการสนทนาได้โต้ตอบของตัวละครสลับด้วยการบรรยาย

4.4 เสนอเรื่องอย่างมีชีวิตชีวาชวนติดตามอ่าน

เนื่อน้อง สนับบุญ (2541:42-43) ได้ให้เกณฑ์ในการเลือกนิทานให้กับเด็กได้ดังนี้

1. วัยของเด็กพิจารณาว่าเด็กมีความสนใจชอบฟังนิทานประเภทใดความยาวของเนื้อเรื่องเหมาะสมกับช่วงความสนใจของเด็กคือประมาณ10-15นาทีหรือประมาณ12หน้า

2. เนื้อหาสาระดูว่าเหมาะสมและสอดคล้องคุณค่าคุณธรรมเพียงใด

3. รูปภาพประกอบมีสีสันสดใสขนาดเหมาะสมมีภาพประกอบร้อยละ60หรือร้อยละ70มีเนื้อหาร้อยละประมาณร้อยละ40หรือร้อยละ30หรือประมาณ3:4

4. รูปเล่มมีขนาดกะทัดรัดเหมาะสมกับมือเด็กขนาด 16 หน้า หรือขนาด17x18.50ซม.

5. ภาษาที่ใช้ภาษาสั้นๆ ง่ายๆ ขนาดตัวอักษรประมาณ 32 พอยท์หรือ5ม.ม.และตัวอักษรไม่ควรเป็นตัวอักษรประดิษฐ์ควรเลือกใช้ศัพท์หรือตัวอักษรซ้ำๆ จะทำให้เด็กจำได้เพราะเห็นบ่อย จากที่กล่าวสรุปเกณฑ์ในการเลือกนิทานให้กับเด็กได้ดังนี้

1. วัยของเด็กควรพิจารณาว่าเด็กปฐมวัยชอบฟังนิทานประเภทใด

2. ตัวอักษรดูง่ายตัวโตไม่เป็นตัวอักษรประดิษฐ์

3. ภาพประกอบมีสีสันสดใสสวยงามมีภาพประมาณร้อยละ60หรือร้อยละ70หรือ

ประมาณ 3:4

4. ภาษาที่ใช้ในเรื่องควรเป็นภาษาง่ายๆ

5. รูปเล่มกะทัดรัดพอเหมาะกับเด็ก

6. กระดาษที่ใช้ควรแข็งแรงทนทาน

4.6 รูปแบบการเล่านิทาน

การเล่านิทานให้เด็กสนใจจะต้องมีรูปแบบที่หลากหลายจึงจะดึงดูดความสนใจของเด็กได้

พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข (2525:37)ได้นำเสนอรูปแบบของการเล่านิทานเพิ่มเติมว่าเราสามารถเล่านิทาน

ได้โดย

1. การเล่าโดยไม่ใช้อุปกรณ์ใดๆ เลยแต่ใช้เสียงประกอบการเล่าให้น่าสนใจ
2. การใช้ภาพประกอบขณะที่เล่า
3. การเล่าโดยแสดงท่าทางประกอบตามตัวละครในเรื่อง
4. การเล่าโดยแสดงหุ่นประกอบการเล่า

เกริก ยूनพันธ์(2539:26-29) ได้แบ่งชนิดของการเล่านิทานได้ดังนี้

1. การเล่านิทานแบบปากเปล่า นิทานปากเปล่านั้นเล่าด้วยความสามารถที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวบุคคลในอินเดีย นิทานปากเปล่านั้นเล่านิทานเป็นคำกลอนส่วนใหญ่คนเล่าจะเป็นกวีการดำเนินการเล่า นิทานผู้เล่ามักเล่าด้วยความรวดเร็วเพราะผู้เล่าใช้ความจำท่องบทกวีในขณะที่เล่า

2. การเล่านิทานโดยใช้เครื่องดนตรีประกอบนิทานในอินเดียนอกจากผู้เล่าเป็นนักเล่าเรื่องนิทานปากเปล่าแล้วยังมีนักเล่านิทานที่เล่าเรื่องนิทานประกอบเครื่องดนตรีด้วยการเล่าที่มีดนตรีบรรเลงประกอบดนตรี เรียกว่าสุตะซึ่งในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราชการเล่านิทานเรียกว่าMagadha

3. การเล่านิทานโดยใช้สื่อและอุปกรณ์กวีนักเล่านิทานชาวอินเดียนอกจากเล่านิทานประกอบการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีแล้วบางครั้งพวกเขายังนำเอาวัสดุหรืออุปกรณ์เข้ามาช่วยเพิ่มการเล่านิทานให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นอุปกรณ์หรือสื่อส่วนใหญ่มักเป็นภาพวาดที่ทำลงบนผ้าเรื่องราวบนผ้าอาจจะละเอียดและอธิบายให้เห็นภาพรวมโดยชัดเจนนิทานที่ใช้สื่อของอินเดียส่วนใหญ่เป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับศาสนา และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541:12-15)ได้พูดถึงรูปแบบการเล่านิทานว่าเป็นวิธีการที่ผู้เล่านิทานจะทำให้ นิทานมีศักยภาพในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็กนอกจากการเลือกเรื่องที่มีสาระสอดแทรกแนวความคิดความรู้ ปลูกฝังคุณธรรมการดำเนินเรื่องรวดเร็วเรื่องสั้นเข้าใจง่ายผู้เล่านิทานที่ดีต้องมีวิธีเล่าที่จูงใจผู้ฟังด้วยเด็กไม่ ต้องการคนเล่าเก่งแต่ต้องการคนเล่าที่เข้าถึงความต้องการว่าเขาต้องการอะไรและเขาจะเข้าถึงเนื้อหาได้ อย่างไรซึ่งรูปแบบการเล่านิทานแต่ละแบบมีความจำเพาะของประสิทธิภาพการเล่าที่ผู้เล่าสามารถใช้ตามความ เหมาะสมกล่าวคือ

1. การเล่านิทานปากเปล่าเป็นการเล่านิทานที่อาศัยเพียงคำพูดและน้ำเสียงของผู้เล่าไม่มีการใช้สื่อ ประกอบการเล่าเด็กจะฟังแต่น้ำเสียงและเรื่องราวซึ่งเป็นลักษณะของการฟังแบบรับที่จูงใจให้รับเป็นหลัก

2. การเล่าตามรูปแบบนี้อาจใช้กับการเล่าที่ต้องการจูงใจให้เด็กทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งการเล่า นิทานปากเปล่านั้นอาจทำให้เด็กเล่าเองผู้ใหญ่นั่งหรือช่วยกันเล่าการเล่านิทานปากเปล่าไม่ควรเล่าเกิน 15 นาที เด็กจะไม่สนุกนักก็ต้องนั่งฟังนานๆ นอนฟังดีกว่าเพราะถ้าเบื่อสามารถหลับได้เลย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วุฒิ แตรสังข์ (2549 : 33) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแบบสี ขนาดของรูปภาพประกอบแบบเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษากับนักเรียน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน ให้แต่ละกลุ่มดูรูปภาพที่มีเนื้อหากลุ่มละเนื้อหา แต่แบบสี และขนาดของภาพนั้นเป็นทำนองเดียวกันทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นของตนว่าชอบแต่ละลักษณะมากน้อยเพียงใด ผลปรากฏว่า ทั้ง 2 กลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชายและทุกระดับชั้นชอบภาพถ่ายมากกว่าภาพวาดแรเงา หรือภาพวาดลายเส้น ชอบภาพสีธรรมชาติมากกว่าภาพขาวดำหรือภาพสีเดียวชอบภาพใหญ่กว่าขนาดเล็ก แบบของภาพมีอิทธิพลต่อการเลือกภาพของนักเรียนมากที่สุด และขนาดมีอิทธิพลน้อยที่สุด คือ ถ้าใช้ภาพถ่ายแทนภาพลายเส้นหรือภาพแรเงาจะทำให้ภาพนั้นดึงดูดความสนใจนั้นเพิ่มขึ้น

พัฒนาวดี ทัดเทียม (2549 : 50) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หนังสือนิทานภาพและบัตรภาพเพื่อพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนจำนวน 30 คน หนังสือนิทานภาพและบัตรภาพมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือนิทานภาพและบัตรภาพหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สมัคร ผลจำรูญ (2538 : 166) ได้ศึกษารูปแบบของภาพการ์ตูนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และความชอบภาพการ์ตูนของนักเรียน โดยจำแนกเพศ ระดับชั้น กลุ่มอายุ และความสัมพันธ์ระหว่างความชอบแบบการ์ตูนกับผลการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และในกรุงเทพมหานคร จำนวน 180 คน ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่มีเพศและกลุ่มอายุต่างกัน เมื่อศึกษาจากภาพการ์ตูนต่างแบบกับผลการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านความชอบรูปแบบภาพการ์ตูนพบว่า นักเรียนที่มีเพศและกลุ่มอายุที่ต่างกัน ชอบแบบการ์ตูนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

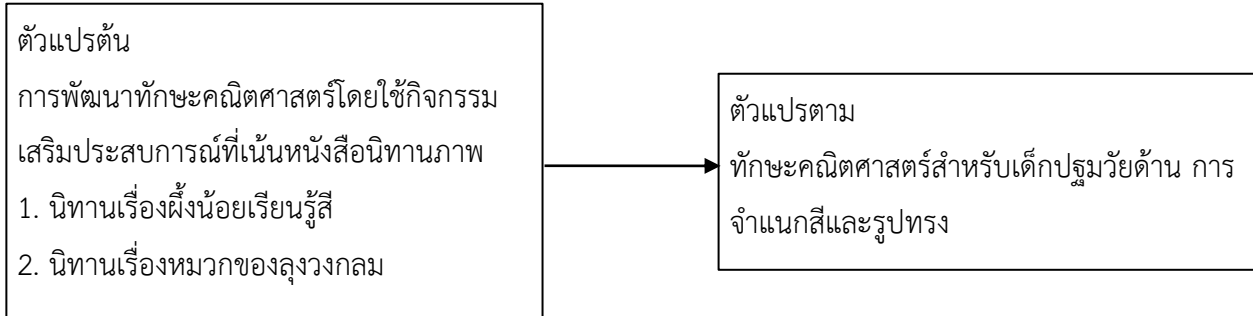
มาลี วรรษทรัพย์ (2531 : 44-45) ได้ศึกษาความสามารถในการสังเกตการณ์จำแนกของเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษาด้วยวิธีต่างๆ พบว่า เด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษาแบบเคลื่อนไหวร่างกาย มีความสามารถในการสังเกตและจำแนกสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษาแบบนั่งเล่นอยู่กับที่

บุญไท เจริญผล (2533 : 61-63) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสติปัญญา กับทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย 3-5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1, 2, 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 เครื่องมือที่ใช้ศึกษามีชุดที่ 1 แบบทดสอบวาดภาพ กู๊ดอินฟ-แฮร์ริส ซึ่งเป็นแบบทดสอบความสามารถทางสติปัญญา ชุดที่ 2 แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ด้านการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ พบว่าความสามารถทางสติปัญญามีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยจำแนกตามตัวแปรอายุ และเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรุณี เอี่ยมพงษ์ไพฑูรย์ (2538 : 52-54) ได้ศึกษาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาโดยการเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบสื่อโดยทดลองกับเด็กอายุ 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ของโรงเรียนชุมชนจอมบึง จำนวน 40 คน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสนทนาโดยการเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบคำถาม มีความพร้อมทางคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากรทก่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า จากการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานเป็นสื่อการจัดกิจกรรมนักเรียนมีความสามารถในการเข้าใจและเรียนรู้ดีและมีความคงทนในการจำดี

6. กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการการวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นหนังสือนิทานภาพ เด็กปฐมวัยปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. รูปแบบการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโสน สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 ห้อง ได้แก่ นักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 2/1 จำนวน 10 คน

2. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental) ใช้แผนการทดลองแบบ One Group Pre-Test- Post-Test Design ซึ่งมีแบบแผนดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-Test- Post-Test Design

สอบก่อนเรียน	กิจกรรมการเล่นิทาน	สอบหลังเรียน
o1	x	o2

ความหมายของสัญลักษณ์

o1 หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน

o2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

X หมายถึง การจัดกิจกรรมการเล่นิทานประกอบหนังสือนิทาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์อยู่ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ที่เน้นหนังสือนิทานที่ส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์จำนวน 1 สัปดาห์
2. หนังสือนิทานภาพ จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องผีน้อยเรียนรู้สี ให้ความรู้เรื่องสี และเรื่องหมวกของลุงวงกลม ให้ความรู้เรื่องรูปทรง
3. แบบประเมินก่อนเรียน และหลังเรียน

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยปีที่ 2/1
 - 1.1.ศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี) สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
 - 1.2.ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.3.วิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัยและกำหนดปฏิทินการจัดประสบการณ์
 - 1.4.สร้างแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย วันที่ สำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สาระที่ควรรู้ ประสบการณ์สำคัญ ทักษะที่ต้องการเน้น กิจกรรมการเรียนรู้สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

ตารางที่ 2 แสดงกำหนดการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์

ครั้งที่	นิทาน	กิจกรรม	ทักษะคณิตศาสตร์
1.	เรื่อง ผีน้อยเรียนรู้สี	- ฟังนิทาน - สนทนาและตอบคำถาม - ทำแบบทดสอบ	ทักษะการจำแนก เรื่องสี และรูปทรงเรขาคณิต

2. เรื่อง หมาวกของลุงวงกลม	- ฟังนิทาน - สนทนาและตอบคำถาม - ทำแบบทดสอบ	ทักษะเรื่องรูปทรง
----------------------------	--	-------------------

2. แบบประเมินทักษะคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้
 - 2.1.ศึกษาความมุ่งหมายของการเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์
 - 2.2.จัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย เพื่อกำหนดขอบข่ายในการสร้างแบบทดสอบทักษะคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย
 - 2.3.แบบประเมินทักษะคณิตศาสตร์จากเนื้อหาลักษณะของแบบทดสอบคณิตศาสตร์เป็นแบบทดสอบเชิงรูปภาพ พร้อมทั้งคู่มือดำเนินการทดสอบ แบบทดสอบมีสามตัวเลือก 3 ตัวเลือก
3. การสร้างแบบประเมินทักษะคณิตศาสตร์เป็นแบบทดสอบเชิงรูปภาพ
 - 3.1.สร้างแบบประเมินเป็นแบบประเมินเชิงรูปภาพ มี 3 ตัวเลือก ให้เด็กกากบาท (x) ทับภาพที่ตรงตามคำสั่ง และมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบในแต่ละข้อ คือกากบาทถูกต้องให้ 1 คะแนน กากบาทผิดหรือไม่กากบาทหรือกากบาทเกิน 1 ภาพ ให้ 0 คะแนน
 - 3.2.พิมพ์แบบประเมินทักษะทางคณิตศาสตร์ นำแบบประเมินทักษะคณิตศาสตร์ทั้งหมดจัดทำรูปแบบให้เหมาะสม

5. วิธีการดำเนินงานและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งได้ดำเนินการทดลองกับเด็กปฐมวัยปีที่ 2/1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโบสถ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ประเมินก่อนการจัดประสบการณ์ ด้วยแบบประเมินทักษะคณิตศาสตร์ก่อนเรียน แล้วบันทึกคะแนนไว้
2. ดำเนินตามแผนการจัดประสบการณ์ทักษะคณิตศาสตร์ โดยใช้หนังสือนิทานภาพ
3. ประเมินหลังการจัดประสบการณ์ โดยดำเนินการประเมินครบทุกเนื้อหา จะประเมินทักษะคณิตศาสตร์ด้วยแบบประเมินทักษะคณิตศาสตร์หลังเรียน แล้วบันทึกคะแนนไว้

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. สูตรการหาค่าร้อยละ

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	F	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลค่าให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. สูตรการหาค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นหนังสือ นิทาน สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ด้านการจำแนกของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเล่น นิทาน ประกอบหนังสือนิทานของเด็กปฐมวัยปีที่ 2/1

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยปีที่ 2/1 ระหว่างก่อนและหลังใช้หนังสือนิทาน ดังนั้นเพื่อให้การเสนอผลการวิจัยเกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงจัดกระทำข้อมูลและ นำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิจัย
2. ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิจัย

N	แทน จำนวนเด็กปฐมวัย
$\sum x$	แทน ผลรวม
\bar{x}	แทน ค่าเฉลี่ย

2. ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นหนังสือ นิทาน สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางด้าน การเปรียบเทียบความเหมือนและต่างของสีและรูปร่าง ของเด็กปฐมวัยก่อนและ หลังการทดลอง การวิเคราะห์นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนของการจำแนกสี จากการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่น นิทาน ประกอบนิทาน ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนของการจำแนกรูปร่าง จากการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่น นิทานประกอบนิทาน ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนของการจำแนกสี จากการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่น นิทาน ประกอบนิทาน ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ผลการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมเสริมจัดประสบการณ์ ที่เน้นหนังสือนิทาน ก่อนการจัดประสบการณ์ และหลังการจัดประสบการณ์ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลผล การจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยที่เกิดจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนการจัดประสบการณ์ เวลา 1

สัปดาห์ วันละ 20 นาที ระยะเวลาทั้งหมด 1 ชั่วโมง 40 นาที ด้วยแบบประเมินเชิงรูปภาพ 3 ตัวเลือก จำนวน 12 ข้อ กับเด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กปฐมวัย ห้อง 2/1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโบสถ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 10 คน และทำการประเมินหลังการจัดประสบการณ์วันสุดท้ายของการจัดกิจกรรม ระยะเวลา 20 นาที ด้วยแบบประเมินหลังการจัดประสบการณ์ฉบับเดิมกับกลุ่มเป้าหมายเดิม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และร้อยละคะแนนของเด็กปฐมวัยที่จัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นหนังสือนิทาน ชุดกิจกรรมที่ 1 การจำแนกเรื่องสี ก่อนการจัดประสบการณ์และหลังการจัดประสบการณ์

n	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	5	83.33	6	100
2	4	66.67	6	100
3	5	83.33	6	100
4	6	100	6	100
5	5	83.33	6	100
6	3	50	6	100
7	4	66.67	6	100
8	5	83.33	6	100
9	6	100	6	100
10	5	83.33	6	100
รวม	48	799.99	60	1,000
เฉลี่ย	4.8	79.99	6	100
ร้อยละ	80	-	100	-

จากตารางที่ 1 ปรากฏว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเล่านิทานประกอบหนังสือนิทาน ที่เน้นทักษะทางคณิตศาสตร์ด้านการจำแนกสี จำนวน 16 คน ได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบประเมินก่อนการจัดประสบการณ์เท่ากับ 39 คะแนน จากคะแนนเต็ม 96 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 40.63 และคะแนน

เฉลี่ยจากการทำแบบประเมินหลังการจัดประสบการณ์เท่ากับ 82 คะแนน จากคะแนนเต็ม 96 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.42

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนของการจำแนกรูปทรง จากการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่นหาคube ประกอบนิทาน ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และร้อยละคะแนนของเด็กปฐมวัยที่จัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นหนังสือนิทาน ชุดกิจกรรมที่ 2 การจำแนกรูปทรง ก่อนการจัดประสบการณ์และหลังการจัดประสบการณ์

n	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
	6	ร้อยละ	6	ร้อยละ
1	3	50	5	83.33
2	2	33.33	5	83.33
3	3	50	5	83.33
4	2	33.33	6	100
5	1	16.67	5	83.33
6	2	33.33	4	66.67
7	1	16.67	6	100
8	2	33.33	4	66.67
9	1	16.67	5	83.33
10	3	50	4	66.67
รวม	20	333.33	49	817
เฉลี่ย	2	33.33	4.9	81.67
ร้อยละ	33.33	-	81.67	-

จากตารางที่ 2 ปรากฏว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่นหาคube ประกอบนิทาน ที่เน้นทักษะทางคณิตศาสตร์ด้านการจำแนกรูปทรง จำนวน 16 คน ได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบประเมินก่อนการจัดประสบการณ์เท่ากับ 35 คะแนน จากคะแนนเต็ม 96 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 36.45 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบประเมินหลังการจัดประสบการณ์เท่ากับ 81 คะแนน จากคะแนนเต็ม 96 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.38

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental) โดยใช้การทดลอง เปรียบเทียบก่อนการจัดประสบการณ์และหลังการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2/1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโบสถ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นหนังสือนิทาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2/1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโบสถ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง คือ หน่วยการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ด้านการจำแนก เรื่องสีและรูปทรง นำมาวิเคราะห์เนื้อหา แบ่งเนื้อหา กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 5 วันๆ ละ 20 นาที รวมทั้งสิ้น 1 ชั่วโมง 40 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) หนังสือนิทานภาพ จำนวน 2 เรื่อง (2) แผนการจัดประสบการณ์ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นนิทาน พร้อมมีกิจกรรมฝึกทักษะคณิตศาสตร์ จำนวน 2 กิจกรรม (3) แบบประเมินเปรียบเทียบก่อนการจัดประสบการณ์และหลังการจัดประสบการณ์ เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทักษะคณิตศาสตร์ของของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 จำนวน 12 ข้อ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง 40 นาที และทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ใช้เวลาในการทดลอง 1 สัปดาห์ วันละ 20 นาที รวมทั้งสิ้น 1 ชั่วโมง 40 นาที แล้วประเมินทักษะหลังการจัดประสบการณ์ (Post-test) โดยการวัดจากแบบประเมินทักษะจำนวน 12 ข้อ ตรวจสอบที่กให้คะแนน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นหนังสือนิทานของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2/1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโบสถ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ปรากฏผลดังนี้

1. การเปรียบเทียบความพร้อมทางคณิตศาสตร์ด้านสีของเด็กปฐมวัยปีที่ 2/1 ก่อนการกิจกรรมเสริมประสบการณ์คะแนนเฉลี่ย 2.44 คิดเป็นร้อยละ 40.63 และหลังการจัดประสบการณ์มีคะแนนเฉลี่ย 5.13 คิดเป็นร้อยละ 85.42 พบว่าการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ด้านการจำแนกสีหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

2. การเปรียบเทียบความพร้อมทางคณิตศาสตร์ด้านรูปทรงของเด็กปฐมวัยปีที่ 2/1 ก่อนการกิจกรรมเสริมประสบการณ์คะแนนเฉลี่ย 2.19 คิดเป็นร้อยละ 36.45 และหลังการจัดประสบการณ์มีคะแนนเฉลี่ย 5.06 คิด

เป็นร้อยละ 84.38 พบว่าการพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ด้านการจำแนกรูปทรงหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้สรุปการพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบหนังสือนิทาน ของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2/1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโอบสธ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความพร้อมทางคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้หนังสือนิทาน เพื่อพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ด้านการจำแนกสีหลังเรียน ของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2/1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโอบสธ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งได้จากการประเมินทักษะก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ นักเรียนสามารถทำแบบประเมินด้านสีได้คะแนนเฉลี่ย 2.44 คะแนน และ 5.13 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 40.63 และร้อยละ 85.42 ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความพร้อมทางคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้หนังสือนิทาน เพื่อพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ด้านการจำแนกรูปทรงหลังเรียน ของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2/1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโอบสธ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งได้จากการประเมินทักษะก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ นักเรียนสามารถทำแบบประเมินด้านรูปทรงได้คะแนนเฉลี่ย 2.19 คะแนน และ 5.06 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 36.45 และร้อยละ 84.38 ตามลำดับ

3. ซึ่งเป็นไปตามการตั้งสมมุติฐานที่ตั้งไว้ การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ด้านการจำแนกสีและรูปทรงของนักเรียนที่ใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบหนังสือนิทานหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นหนังสือนิทาน สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2/1 นั้นมีการนำเสนอเนื้อหาที่ครอบคลุม ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ ทำให้เรียนแล้วเกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนาวดี ทัดเทียม (2549:321) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ได้ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ได้รับการสอนโดยการใช้หนังสือนิทานภาพและหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ฉวีวรรณ จินดาพล (2525 : 321) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคงทนในความจำเรื่องความเข้าใจความหมายของคำนามโดยใช้รูปภาพการเล่านิทานและใช้ปริศนา คำทายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน กลุ่มที่ 1 สอนโดยใช้รูปภาพ กลุ่มที่ 2 สอนโดยใช้การเล่านิทาน กลุ่มที่ 3 สอนโดยใช้ปริศนา คำทาย เมื่อทำการทดลองเรียบร้อยแล้ว ทดสอบผู้เรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และหลังจากนั้น 2 สัปดาห์ ทดสอบผู้เรียนอีกครั้งเพื่อวัดความคงทนในการจำของผู้เรียนไม่แตกต่างกัน

จากการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นหนังสือนิทานของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 พบว่า หนังสือนิทานมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ด้านการจำแนกสีและรูปทรงหลังเรียนสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะผลการวิจัยไปใช้

1.1. ก่อนที่จะจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นหนังสือนิทานภาพ ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การเตรียมสื่ออุปกรณ์เพื่อกระตุ้นให้เด็กอยากรู้ อยากเห็น ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจากของจริง และควรเริ่มที่ทักษะง่ายไปหาทักษะที่ยาก ควรอธิบายให้เด็กเข้าใจก่อนให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ราบรื่น ไม่มีข้อสงสัยในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับเครื่องมือวัดและประเมินผลควรศึกษารายละเอียดให้เข้าใจเสียก่อน ดังนั้นถ้าครูผู้สอนมีความเข้าใจในการจัดประสบการณ์อย่างชัดเจนแล้ว ยิ่งจะส่งผลให้ผลการพัฒนาทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

1.2. การทำกิจกรรมกลุ่ม ครูควรมีวิธีการในการแบ่งกลุ่มให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสมโดยลดเด็กเก่ง ปานกลาง อ่อน อยู่กลุ่มเดียวกัน ไม่ใช่เด็กเก่งอยู่กับเก่ง ส่วนเด็กอ่อนอยู่กับเด็กอ่อน ซึ่งจะทำให้เด็กในกลุ่มเด็กอ่อนเกิดความเบื่อหน่ายทำกิจกรรมไม่ทันเพื่อนครูควรชี้แนะให้นักเรียนร่วมมือกันทำงานภายในกลุ่ม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น

1.3. ระหว่างการจัดประสบการณ์ครูผู้สอนควรสังเกตและดูแลอย่างใกล้ชิดและให้คำแนะนำและบันทึกทุกครั้ง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรศึกษาผลการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นหนังสือนิทานภาพ ทักษะคณิตศาสตร์อื่นๆ ให้ครบทุกทักษะ

2.2. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์โดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นหนังสือนิทานภาพกับวิธีสอนแบบอื่นๆ ด้วย